

ma, waid selle kindla pälwega, et Jässand õnnistaks
meie luggemist ja annaks rammo ja joudo meie
hinge ja waimule nenda, et meie saaksime mitte
üksnes sanna-luggiad waid ka teggiad olla, et meie
uus ikka saaks kindlamaks Jummal ja Jeesusse
Kristusse peale, ning meid ka keige raskema kiusa-
tamisse páwal lässek s julgeste meie taewase Jäsa
abbi ja armo peale Iota. Kül teie ka feik, kes teie
sedda firja loete, teate et mõnda suggused risti-uuso-
foggodussed Ma peál leitakse ning et nende hulgast,
meid, kes meie Eesti-maal ellame, Lutterusse-uoso-
rahwas s nimmetakse, agga ei tea, kas paljo neid
teie hulgas on, kes ka sedda teadwad, millal se-
samma risti-uoso walgu s hakkas, meie Eestima-
nurgas, koitma ja paistma, ja kes need waggad
mehhed ja öppetajad on olnud, kes selle walgu sse
eest hoolt ja murret on kaanud? Sedda teile teada
anda, on siis praego minno neu, ja ladan et need
waggad mehhed, kelle Saksa-féle kirjadest minna
sedda wálja kirjutan, sedda pahhat s ei panne,
waid et nemmad minnoga sowiwad, et ka meie
armisa Ma-rahwa tundminne Jummal sanna osja-
des woiks faswada, ja sellepárrast minnule sedda
wáljakirjutamist ei fela, olgo kül et minna iisse
ennast tunnen wágga nödra firja-teggia ollewad.

Sellesamma ülewel nimmetud ramato seest:
„Lutterusse ello ja temma sündinud ašjad“ ollete

jo kuulnud, et Paavsti-uoso rahwale lubba ep
olnud Piibli ramato luggeda, ja kui olleks neile
ka sedda lubba olnud, siis olleks wágga piisut
rahwas leida olnud, kes olleks eeskand sedda lug-
geda, seit wanna testamendi ramat olli, kui teie
teate, Ebrea ja uus testament. Kreka-féle peale
üles pandud, ja biljamine said mõlemad testa-
menti romatud Laddina-féle peale üles pandud,
mis ka piisut rahwas oškas luggeda. Lutterus
siis olli ešimenne, kes Piibli ramato Saksa-féle
peale üles panni, kui ta omma waenlaste eest
Wartpurri lossi olli pöggenend, sesamma Saksa-
félle Piibli ramat sai 1522 aastal, Mihkli fu sees,
ešimest korda trükki pandud. Ja jo mõnda aas-
taid enne, enne kui se Piibli ramat trükitud olli,
oli jo sesamma Lutterusse risti-uoso öppetus, mis
mitme walle-öppetussesest puhhastud olli, jo meie
Eestima sisse omma selge ja puhta sannaga tungind.
Kahhe ausa öppetajatte nimmed seiswad veel
praego Tallinna sakste meles, kes ešimesed ollid
meie puhhha Ewangeliummi Lutterusse puhhastud
uoso-tundmisfe járel Jummal sanna fulutada:
Sakarias Husse, kes 1517 aastal Olewesti kiriko
peál, ja Hindrik Bökholt, kes 1520 aastal Ma-
kiriko peál, ja Juhhan Lange, kes 1522 aastal
Miggela kiriko peál, Tallinnas öppetajad ollid.
(Enne kui omma etteseátud ašjast kirjotan, mõtlen